

Oglasilo Prekmurskih Slo-
vencov. Cena na leto 20
K., na polleta 10 K., na
štrtinlefa 5 K. Urednik i
Izdajatelj Klekl Južef vp,
pleb. Črensovci Prekmurje

NOVINE

Rokopisi se ne vrnejo.
Oglasi (inserati) se sprej-
mejo. Cena za eden kva-
dratni centimer 1.50 fil.,
za ednok, za večkrat
poplist.

Na volišče.

Pred jako važnim delom sto-
jimo. Volitve se približavajo. Od
teh volitev je dosta, jako dosta
odvisno, več pokolenj zadovolj-
nost ali nesreča. Poslance bomo
volili, poslance (kōvete) šteri do
delali *ustavo*. Znaete ka je to us-
tava? Po vogrskom smo to reč
meli „Alkotmány.“ Ustava je skup-
nost tistih pravi, štere določijo
formo našoj državi Jugoslaviji.
Mi smo si lani začeli zidati novo
hižo, novo državo, daš smo njoj
ime Jugoslavija. Madjari so po
svojem ministri za zvušnešnje
reči po grofi Andrassy-ji privolili
na zahtevo Amerike, ka se Jugo-
slovani bivše Austrije i Vogrs-
koga smejo združiti v edno
državo. Austrija je to tudi priz-
nala. Tak je te nastala Jugosla-
vija. Slovenci i Horvati so se
odtrgali od Austrije, Vogrskoga i
se združili z svojimi krvnimi
brati Srbi v edno močno državo
v Judoslavijo i so se poglihali,
da novoj državi dajo novo us-
tavo po volitvah (*választás*) kem
prle, dokeč se pa to ne zgodi,
naj se vsaka krajina ravna po
tistih postavah, štere so dozdej
tam bile vpelane. Valáte so zato
v Jugoslaviji dozdej srbske, vo-
grske i austrijske pravde.

Na Vogrskom so že minole
volitve za ustavo. Poslanci so
vkup prišli i sklenoli da Mad-
jarska ostané kraljestvo i voli
kralja, šteroga sama šče; do vo-
litvi kralja pa do meli njegovoga
namestnika i močno narodno
vojsko, štera de branila orság.
Za kraljevskoga namestnika so si
zvolili Horthija kalavina, šterj je
bio imeniten častnik (oficer) na

ladji v tom svetovnom boji. Bio
je admiral.

Prinas v Jugoslaviji bodo
nov. 28. té volitve. Zvoljeni pos-
lanci odločijo, bo li kraljestvo
ali republika v Jugoslaviji. Kak
na Vogrskom, ravnotak prinas je
največ ljudi za kralja. Stalno je
zato ka Jugoslavija tudi kralj-
jestvo bo. A stem ešče ne do-
končana forma države.

Moro se določiti pravice
kralja do ljudstva i ljudstva pra-
vice do kralja. Pa ešče več se
more opraviti. Na Vogrskom se
je jezero let obnesla sv. Števana
kralja ustava, štera je delila or-
sag na županije (*vármegyőve*.)
Té županije so bile opora neod-
visnosti države. Kelikokrat so
rešile té orsag od prepada, zato
ka so samostojne bile, ar so
mele svojo obširno autonomijo.

Prinas v Jugoslaviji sta dve
stranki. Edna žele autonomijo,
druga je proti njej. Proti autono-
miji so liberalna (demokratska),
socialdemokratska i komunis-
tična ali boljseviška stranka i
samostojna kmečka stranka po-
dréparica liberalne stranke, štero
sobočka liberalna gospoda raz-
glašajo v Prekmurji. Te stranke
to želejo, naj se vse ravna v
Belgradi, naj Slovenski i Hor-
vacki orság nema druge pravice,
kak kakše poti i moste delati,
vse drugo pa naj ide z Bel-
grada.

Kršćanske stranke kakti naša
„Kmečka Zveza“ ali „Vseslovenska
ljudska stranka“, to oboje je
edna stranka, nadale „pučka
stranka“ na Horvačkom, Bosni-
Hercegovini i v Dalmaciji,
„bunjevačka-šokačka stranka“ v
Vojvodini (Banati) so pa za auto-

nomijo, to je naj ma Slovenski
orsag svoje ravnanje, Horvacki
svoje i Srbija svoje, vse pa edno
vojsko, pošto itd. v ednoj državi.
Prvi, ki neso za autonomijo, se
zovejo „centralisti“ zato ka vse
v eden centrum, to je v edno
srdino, v Belgrad ščejo spraviti.
Ti drugi se zovejo „autonomisti“,
zato ka zahtevajo autonomijo.

Mi smo za veliko, popolna
autonomijo. Že lani smo to pov-
darjali i zahtevali od Vogrov i
smo te že vōpovedali, ka če pod
Jugoslavijo pridemo, ravnotak
želémo popolno autonomijo, to
je raznali bomo Slovenci sami
sebe v ednoj državi z brati Srbi
i Horvati. Samo ob sebi se raz-
mi, kak smo že v našem listi ne
ednok popisali, Prekmurje sliši
Prekmurcom, to je čeravno te
mo v Sloveniji meli svojo skupno
autonomijo, svoje posebne auto-
nomije zavolo gospodarskoga,
jezikovnega, verskoga, šolskoga
itd. razložka nikdar ne odvržemo.
Slovenije autonomija je tudi zed-
nim naša autonomija a zrezati i
zmeriti de se mogla za naše
razmere i potrebe. To je zah-
teva naše kmečke zveze za Prek-
murje. Če mammo svojo autono-
mijo, obdržimo si kršćanske šole,
smo ne v nevarnosti, da bi se
nam zgodilo kak zdaj v Srbiji i
Vojvodini, kje je sovražnik krš-
ćanstva liberalni minister Pribi-
čević prepovedao včiti vero na
gimnaziji i drugih srednjih šolah.
Če mammo autonomijo, ne de šlo
vse v Belgrad odtistec pa nikaj
nazaj, nego kak pri vogrskih žu-
panijah, mo si lahko vse doma
vred spravili i zadovoljstvo bo
vekše. Spodobno bo kak v Ame-
riki ali Švici, kje je več držav ali

kantonov vküp i tvorijo edno veliko državo, majo pa li samo ednoga presidenta. Prinas glava tudi samo edna bo, kralj jugoslovenski, a vsaki orsag de meo svoje ministerstva, štero de ravnalo pod ednim jugoslovenskim kraljom. Večina Horvatov i Slovencov je za autonomijo, a ta njihova žela se samo te spuni, če do volili krščanske poslance. V Prekmurji je samo „Kmečka Zveza“ za autonomijo.

Kak smo dosegli, ka smemo živino, svinje vövoziti po celoj Jugoslaviji?

Dr. Žerjava, strašnoga sovražnika krščanske misli list „Jutro“, piše, da se liberalna samostojna stranka poskrbelaza prosti izvoz živine iz Prekmurja. To je kosmata laž. Meseca marca nas je bilo više 100 zastopnikov na seji prekmurskoga parlamenta, (sosveta) šteroga predsednik je bio vladni zastopnik, poverjenik dr. Verstovšek Karol. Vsi ti gospodje posvedočijo, da sem podpisan zahtevalo kak i drugi zmenov vred najostrej prosto trgovino i G. Sever, Obál, Režonja itd. vsi smo

obsodili nesramno Benkovo (Novčevalnice) küpčijo. Navzočega pokojnoga civ. komisara sam ešče pred vsemi osramotio, kda sem njemi voči vrgo, ka naši domači ljudje prosijo dovoljenje küpivati on je goni k Benki, Benko pa nazaj k njemi, z siromaka se samo norca napravita. V Novinah smo to vsikdar zahtevali, večkrat so nam zatoga volo tudi bile cenzurirane (zbrisane) edne cele zaplenjane, v šterih smo tudi glas zdignoli, naj poštena trgovina bo. — Na vlado je naša kmečka zveza več vlog poslala, tudi telegrame, sam sem tudi posloao telegram i vlogo naj se odpravi te monopol. I resan, pride potom k meni g. Medik od vnovčevalnice pa mi naznani, ka je zdaj prosta trgovina. V Novinah smo to taki objavili a par dni je trpo samo te blaženi čas.

Da, čeravno je vlada komisariati naznanila, ka je prosta trgovina, i čeravno je sam civ. komisar dr. Lipovšek to dao našampati i razglasiti, itak so tiste ljudi orožniki g. majora Sagadina, šteri so prek v Medjimurje ali Štajersko tržili po pravdi to je po pravici — pravim itak so tei to trštvo nej dovolili, ešče zaplenili odano blago, itak je sam civilni komisar dr. Lipovšek i njegov namestnik dr. Kočar sprejeo odirajoče Vnovčevalnice monopol v zagovor i je obsodo ne to milijonarsko društvo, nego siromaka človeka.

Srce se nam krči nad krivicov.

Prekmurcom zabraniti tisto, ka njim je pravda dovolila, tujincem pa dovoliti proti dovoljenji postave — monopol pa te še v družbi teh küpcov popivati cele dni — to je tista liberalna poštenost, štera se tak vsiljava za vodstvo v Prekmurji i štere nieden pravico ljübeči Prekmurec ne more niti pogledniti. Sramota.

Kak smo v Novinah objavili, da je prosta trgovina, začela se je ešče grša sekatura kak prle. Celo detektive so pošiljali vö na siromaške belice, da ja ne bi sirota par filerov več dobila za nje, nega tá šenkala za 1 K 20 fil. te, gda je jajce v Čakovci 3 korone, v Zagrebi pa 4 K bilo. Od izvoza živine pa niti guča nej. Proti postavi so to delali i zato se moro pred postavo postaviti, pred sodbo vsi ki so nad siromaskim prebivalstvom to zakrivili. Naj se odpre té mozol, naj vidi celo Prekmurje, gde je gnioaba.

Duže sem to ne mogo viditi. Znova napravim z zaupniki kmečke zveze vlogo na vlado. sam pa idem v Maribor i tam pred vsemi zaupniki k. z. iz cele Štajarske najostrej protestiram proti toj v nebokričečoj krivici i zahtevam od poverjenika dr. Verstovška, naj na lastno odgovornost moj protest naznani vladi, ovak de grozne posledice rodila v Prekmurji ta krivica, štere se že itak kažejo. Moj protest je podpirao tudi g. Sever, župan z D. Lendave i vsi zaup-

Podlistek.

Kak je prišla naša vladarska rodbina do vlade.

„Zakaj pa ti, brat Jüri, neščeš sprijeti starešinstvo, če vsi želimo?“ „Neščem za volo toga — pravi, Jüri — ar se vi šče neste navčili vojüvati, pa se za ništerne dni nazaj prek date Törkom, a znate, ka mené te čaka?“

„Neščemo, neščemo“ zakriči narod: — ti pred nami, a mi idemo za tebov, v vodo v ogenj, samo da si ti naš zapovednik.“

„Pa vsedno, bratje, nemrem, sprijeti. Jaz sem naglih čemerov in razburjiv in če što ne boga ali se odstrani, jaz ga bujem, a koga pa dobim pri naj menšoj izdaji, ga obesim in kaznujem s strašnimi mukami; potli te se pa samo na mene čemerili in vsaki de vlekeo na svojo stran in nikaj nebo iz naše stvari. Törki do pa za to veséli in de nam hüje kak prié.“

Na te reči začne kričati ljudstvo, da šče ravno takšega zapovednika, in Stanoje še pravi:

Brat Jüri, če ne sprimeš zapo-

vedništva, idem, tejso mi svedoki po onoj poti, po šteroj si me pripelao.

Kda Jüri to začüje, šče pita ednek narod, če šče, da njemi bo zapovednik.

„Ščemo“ pravijo vsi z ednoga grla.

„Zdignite gori vsaki po tri prste.“

Vsi zdignejo in Črni Jüri pa pita:

„Ščete.“

„Ščemo“! Tak so ponovili trikrat.

„Potli pa jaz tudi ščem z vami“ vdoni Črni Jüri. Nepopisljivo navdušenje se polasti vsa vnožina posebno so bili veséli mladi ljudje, ki šče neso razmeli kak velko nalogo so na sèbe vzeli.

Potem stopi duhovnih pred vnožico Atanázij beli las in brade kak sneg, prime križ in evangelijsko knjigo in začne gučati ljudstvi, ka je starešina in kak ga more vsaki bogati, kak njemi more biti vsaki veren; potem pa kak se ne trbe bojati Törka, kak moremo biti složni kak brajje, se ne smemo izdajati in se moremo boriti proti Törkom do zadnje kaplje krvi. Potem vüžgé duhovnik voščeno svečo in začne šteti molitev moleč se k Bogi za pomoč pri tem nevarnom posli. Potem zapriséže vse nazoče s strašno zak-

letvijo; da bodo vsi složni in svojem načelniki vörni. Náoto küsnejo vsi križ in evangelij.

Ta za prisega je napravila na vse udeležence velik vtisk in spominjali so se je celo življenje.

Tak je po voli naroda in milosti boži, in tudi po lastnih zaslugah prišla do vlade našo vladarska hiža.

Z načaj Črnega Jürija.

Prle kak je Črni Jüri, kak so ga Törki imenüvali Karadjodje, je oslobodo narod, so vladali Törki. Od leta 1787—1790 je bila Turčija v boji z Austrijo in Rusijo. Kda se je skleno mir, je ostalo po obmejnih krajih posebno v Srbiji mnogo nemarnih in podivjanih oseb mohamedanske vere. Vsi te so se vpisale med janičare, se polastili gospodstva v Srbiji in delali z ljudstvom ka so šteli.

Kda se je pripravlao na boj proti Törkom, so ga te nameravali napadniti od dveh strani. Ali on je obadva premagao.

V boji so najšli njegovi vojaki 9 letnoga sina ednoga izmed voditelov sovražnih čet. Poišče tiste, šteri so se ne pridružili vstaji in jim zapove naj njemi ga nazaj dajo. Té dogodek nam svedoči, da je poleg trde strani, imeo tudi mehko, ljübeznivo stran.

niki okoli 200 gospodov ga je ne samo ogorčeno odobravalo nego zahtevalo, naj kmečka zveza pošlje deputacijo na vlado i tam zahteva, da se ta krivica taki odpravi. I to se je zgodilo. Dr. Remec, bivši poverjenik za notrašnje reči je v imeni k. zveze šo k predsedniki dr. Brejci, ki je zahtevo poslušno i taki odpravo monopol. Uredništvi Novin je pa to včas brzojavno i v pismi nasnanjeno. To je, za tri dni po našem ostron protesti je izvoz taki sloboden postao.

KLEKL JOŽEF.

Naročte si Novine.

Horthy v Szombathelji.

Čakali so ga, a ne je prišo. 19. septembra bi mogo tam biti a zadnjo vorto je brzojavo, ka má trešliko i nemore priti. Prišli so pa ministerski predsednik grof Teleky, minister Rubinek i jezero jezerna vnožina. Parada je trpela celi den. — Prišli so tudi „Slovenci“ i meli so „veliki shod“, šteri se je etak obneso. Meli so dve tabli, prve napis je bio „Megszállott vend terület“ (zasedena vendska krajina) i na drugoj strani S. H. S. = Siess, Horthy, Siess! (Pašči se Horthy, pašči!) Táblolje delao bivši madjarski strokovni učiteo i ravniteo sobočke meščanske šole Tóth (Vogrin po zleženji). Druga tabla je nosila napis *Rábatótfalu* (Slovenskavés). Brezplačna vožnja je bila na posebnom vlaku z Monoštra, na šterom so se naši prekmerni Slovenci vozili i vendar jih je prišlo komaj do 50. Gda so v Sombotelu dolsposkakali, so si z smehom zgučali: „Most már nem vagyunk tótok“ (Nesmo več Tótje.) Za tablov v sprevodi je šlo 60 oseb, 7 dekeo z Monoštra i Slovenskevési, nešterni dečki pa par moškov i žensek za njimi. Sprevod so vodili sami „fini Slovenci“ kakti dr. Czifrák fiškališ z ženov, Horváth Paveo bivši okrajni glavár v Soboti (főszolgabírov), profesor Tóth i Mikola, sin dr. Cipotha, g. Farar Cipoth z Monoštra itd. Šli so na dvorišče Mikošove palače i tu obdržali svoj velikanski shod z 60 ljudmi. Shod odpre starovičen gospod slovenski i vogrski težko govori slovenski. Reč da g. Mikola profesori, šteri v svojem govori povdarja, da so Madjari dosta lepoga čtenja dali Slovencom. (Priznamo a ne slovenskoga,

niti slovenske slovnice neso dovolili, kda je pa sama vlada odredila slovensko včenje, niedne slovenske šole ne bilo v celom Prekmurji Op. Vr.) G. pastor Cipoth so govorili v jako cvetečem jeziki, od zvezd, od jasne nébe itd. i govor končali z tov trditvijov: „Pod Kranjci mamó Slovenci ešče v nebi pekeo, pod Vogri pa že na zemlji nebésa“. (G Farar vörjemo, da vi nebesa mate na zemlji i če je ščete tudi tam ozgoraj meti, čednej gučite!) Za njim pride dr. Czifrák na vrsto. Pred govorom Horvath Pávli na viho pošepetne „menjünk, most vendek vagyunk mi is (hodmo, mi smo zdaj tudi vendje) i zatem guči madjarski, kak trapijo Jugoslováni ljudi, kak mečejo nedužne v vozo jaj njim! — Zdaj je obiskao minister Rubinek velikanski slovenski, ečem praviti vendski shod, ar ka prek jezero let se celi narod za slovena imenüje, to njegove sovražnike li ne potere, pred njim je zasičüvan „vend“ pa fertig. — Te minister je madjarski pozdravo velikanski shod etak: „Tót szarmazásu vagyok, de a magyarok csináltak belőlem embert, éljen Magyarországnak“. (Slovaškoga roda sam, a človeka šo z mene napravili Madjari, živelá Madjarska.) Na te reči se ne zglesi nieden Éljen. Shod se dokonča. 60 ljudi se odpravi na poseben vlak i muči tak kak oslica drv na Mikošovom dvorišči, štera je te „domoljúbne“ govore poslušala. — Tak daleč poročilo. Pridenemo to. Če Madjari zaistino namenijo dati pravice Slovencom prek meje, te naj té Slovenci vodijo i ne tisti zagriženci, kak prle nas i naj pokažejo z djanjom. Ka njim dajo pravice, naj v pelajo v šole, na sodnijo, v nota-rošijo slovenski jezik i slovenskoga kmeta naj branijo pred spekulanti i odiralci. Dokeč to ne bo, so takši shodi samo komedija.

Glasi.

Od Sv. Jürja je poslao po čeki 60 koron nekaj pa ne sebé podpisao nego urednikovo ime. Prosimo ga, naj nam naznani, što i na koj je poslao 60 K. Penezi so jun. 8. dani na pošto v Rogáčovcih.

Što ma kalendar Srca Jezušovoga, v šterom je popisana zgodovina tórjanske (tórniške) cerkvi, prosimo ga, naj ga pošlje v Črensovce na uredništvo, plača se njemi kalendar z poštinov ured.

Amerikancom. V 36. št. Novin smo objavili dare na zvone v Črensovsko cerkev i naročnino Novin pa M. Lista. Dosta darovnikov na zvone iz Črensovec je ne objavljenih, ar so nam imena ne prišla do rok. Ali so se na pošti zgübila, ali pa ešče ne bila odposlana z Amerike. — Med Črenšovskimi darovniki je Hozjan Matjaš „kovačov“, — tu bi se moglo štampati „Kavašov“. — Med temi darovniki od Ritous Janoša dol vsi so nej darovniki na zvone nego naročniki naših listov i objavljen dar je naročnina z podporov. Ravno v toj 36. št. Novin v drugom razdelki „Naročnina i podpora Amerikančov za „Novine“ i „Marijin List“ prti konci, kje je ime: Horvat Ivan (Sabolov) se začnejo pa darovniki na zvone i so dokonca, Žižkovski darovniki so tudi na zvone. Prepisatel darov ali pa tiskarna sta to pomoto napravila, oprostite. V penazah nega pomote, vse je tak obračunano kak je bilo poslano. Ešče ne objavljenih darovnikov imena pa nam pošljite, ka je objavimo Od penaz tudi napravimo račun, kda vse do rok dobimo.

Na zadnji frtao leta si naročite Novine! Samo pet koron plačajte pa je dobite. Blizajo se volitve, vsaki volilec, šteri je krščanskoga mišljenja, more meti vsigdar posebno pa v tom časi naš krščanski list Novine. Kij plača 10 koron, dobi k Novinam ešče kalendar.

V tiskarni več moremo plačati znova. Vse je dragše delavec tudi več žele, sto koron na tjeđen nam je zato tiskarna podignola ceno. Ne spozabte se, dragi naročniki z podpore, zato ka z naročninov ne moremo shajati. Podpore pa prosim tem bole, ar naročnine ne podignemo.

Kak mo volili?

Volili mo na škatle. Vsaka stranka (part, Partei.) dobi edno škatlo, na štero se zapiše ime stranke i vsi poslanci imenoma, šteri do na to stranko kandidirani. Naša krščanska stranka de mela napis „kmečka zveza“ — slovenska ljudska stranka. — Vsaki volilec, to je vsaki, ki je vzeti v imenik, v list volilcov, dobi v roke edno kruglico z gumija, to stisne v prgiščo i roko vtekne v škatlo i kruglico vpušči v tistoj škatli. Štera nosi napis njegove stranke. To je, mi puštimo kruglico v kišto kmečke zveze. Pri vsakoj škatli bo stao zastopnik tiste stranke, štere je škatla. I da so volitve tajne, skrivne, volilec more roko vteknoti v vsako škatlo i prgiščo samo te odpreti, kda je že v vseh škatlaj meo roko. Volilci bodo vkupspisani i listi vđjani, dobro pazite kotrige kmečke zveze, ka vaša imena vđ ne ostanejo ali pa tistih imena coj ne pridejo, ki nemajo votumov.

Shodi kmečke zveze. Daes s jeden je mela k. zveza dva velikiva shoda. šteriva sta se popolnoma p-srečila. Prvi je bio pred poldnom pri Sv. Jürji, drugi popoldne na Cankovi. Prvoga je odpro g. Horvat Štefan domači kaplan, v svojem govori je povdarjao potrebo krščanskoga združenja. Za njim je govoril Klekl Jožef, predsednik k. zveze za Prekmurje. Naglašivao je v svojem govori, ka se nevole ne smejo z hujskanjom proti državi odpravljati, nego z druženjom v krščansko kmečko zvezo. Brez vere ne more obstati svet. Če bi lahko, Kristuši ne bi trbelo na njega prii da ga reši. Razložo je stranke i njihov namen, povdarjao, da ljubimo vse ljudi, na šterokoli stranko so, vojskujemo se samo proti njihovim navukom, zato ka so sovražni Kristušovomi včenjej i tak škodljivi nam vsem, njim tudi. — Dr. Slavič Matjas, profesor na vseučilišči v Ljubljani so bili neslednji govornik. Razumljivo so razložili poslušalcom, kak bomo zdaj poslance volili, kōvete devali, kak velikoga pomena je to. Na želo g. plivanoša so še nemški to razglasili nemškim farnikom. S svojim vljudnim gučom so želi veliko priznanje od vsega ljudstva, ešče od bratov evangeličancov, šterih je velika vnožina bila zastopana. Zadnji govornik je bio g. Horvat Pavel, predsednik orlovske zveze za Prekmurje, šteri je stariše vabo ljubeznivo i milo, naj svoje mladine dajo spisati samo v krščanska društva, ar lepša bodočnost nam prisija samo po dobroj mladini. Geno je stariše z peldov makabejske matere i njenih sinov. Po govorah je taki vstanovljene kmečka zveza za celo faro. Shod je g. domači kaplan končao z kratkim og-

njevitim govorom, v šterom je na srce vezao poslušalcom, naj si čüte reči ohranijo v srci. — Na Cankovi so shod odprli g. Keresztury Jožef pleb., ki so v lepo predelanom govori povedali pomen krščanske zastave, pod štero se spraviti moremo, šteroj je ime kmečka zveza. Klekl Jožef so govorili za njimi od potrebe krščanske stranke, da je dužnost krščenika poleg sv. Pisma „iz vere živeti,“ politično življenje zato tudi ne sme proti božoj pravdi biti. Nadale so razpravljali, ka pomeni konstituenta ali ustava, za štero do zdaj volitve. Dr. Slavič so pa narisali stranke kakše namene majo, kak do se volitve vršile. Z lepimi rečmi so zjim ne samo srca genoli, nego tudi z svojimi šalami vnogo smeha zbūdili. Tu je veliko število vrloga jugoslovenskoga vojaštva i inteligence tudi poslušalo govore, pri sv. Jürji pa g. orožniki. Po govorah se je i tu ustanovila kmečka zveza za celo faro. Povsod je ladao popolen red i mir, z ljudstvo je svojim kimanjom i potrjavanjom pokazalo, da so govorniki iz srca do srca govorili. — Srčna hvale gospodom plivanošom pri Sv. Jürji i na Cankovi, ki so nas tak ljubeznivo sprejeli i nam na roko šli, kak i g. kaplani pri Sv. Jürji i vsem farnikom Cankonskim i Jürjenskim za trūd i poštenje, štero so nam skazali.

Oglasov cena je od 1. oktobra 1 K 50 fil, za kvadratni centimeter za edno objavo, za večkratno popušt.

Več jezer koron vredne obleke so odnesli v D. Lendavi g. Paller Kolomani, bivšemi polanskomi učitelji vudné. Pri sosedah so tudi več reči spokrali.

Sobota. Šola se nam je odprla povsod, samo šolski vrtec (ovoda) i rk. šola sirotujeta. Tu nega včenja. Vojaštvo pokvarja poslopje. Gde je zrok? Lahko se zato ne sprazni ovoda, ar jo namenijo prevzeti šolske sestere, štere preveč dišijo po blagoslovi, šteroga nešteri gospodje nikak ne morejo prenesti? Ka pa katoličanska šola pri cerkvi? Se ne bi dalo vojaštvo odtéc spraviti, ka bi šolski stolec odebrao učitele, ki bi nam včili deco slovenski? Što zavlečuje odprenje naših šol? V gimnaziji je tudi bila nevolja. II. razred je nači ne mogo dobiti stolic, ka je prišo g. civ. komisar na pomoč g. ravnitel. Pitamo, čide so pa stolice? Smo lejko ne mi navrgli vkup 80 jezero koron na to našo šolo? So strokovni učitelje samo filer dali? Pa te li oni ščejo z našimi stolicami ravnati? Ali strokovni, bole povedano sokolski učitelje s tem ščejo ravnitela krščanskoga mišljenja dražiti. Prosimo šolski sosvet, naj red napravi.

Koroški den v Soboti. 26. sept. so naši gospodje na hasek koroškoga glasovanja meli spravišče. Z balkona Dobray-jove gostilne so držali govor, šteroga je velika vnožina ljudstva poslušala. Spravišče je odpro g. sodnik dr. Irgolič, ki je reč dao g. Kosl čestniki na okrajnom davčnom oblastvi. Njegov govor, iz šteroga je dišao krščanski dūh, se vsem dopadno. Posebno pazljivost je voščilo občinstvo njegovim rečam, kda je zaslūge družbe sv. Mohora opisao, dr. Igo Janc, fiškališ, voditeo Sokolov, v svojem govori je navdūšavao za Sokole, ka je ljudstvo tak svadilo, da je v šeregah začelo odhajati. Gda to ovara dr. Irgolič, se zburkano obrne na ljudstvo: „Kam pa greste božji ljudje. Malo še počakajte, da vam rezolucije prebereu. Vi še zmiraj Madjare čakate.“ — Ne eden si je zgučao: „Madjarov se ne bojimo tak, kak brezvernih Sokolov.“

Obleko za pšenico ki šče kupiti, naj se zglesi pri Kocet Ivan trgovci v Črensovcih. So lepe obleke za ženske i moške, vunatne, štofi, parhete itd. falejše i dragše. Za meter pšenice se dobi že dva para ženskoga obleča. Sledkar de se za kukorico tudi odavala obleka.

Novine prihajajo na šest straneh! Znete kaj to pomeni? Podpirajte širite je. Mi nemamo bank, štere bi nas podpirale, Bog je naš pomočnik i ti dobro slovensko ljudstvo. Ne odstopi od nas.

Toplo preporačamo mesara gospoda Kirbiš Jožefa v Maribori, našega prekmurskoga človeka. Kupci, kmeti, stopite ž njim v stiko, oni Vam živino i svinje po lepoj ceni kupijo.

Na 14 dnevni dopušt so odišli g. Jurko Rado, šolski nadzornik.

Napredilvao je g. Puš, policijski komisar, v svojoj službi na višišo stopnjo. Čestitamo.

Izgonitve z D. Lendave. Kak smo zvedili je policijska oblast znova okoli osem družim izgonila z D. Lendave. Vsi so mirni in pošteni ljudje, šteri so niti mühi ne škodili nigdar. Pitamo, zakaj je to? Protestiramo v imeni vsega prebivalstva proti tomi novomi nasilstvi. To ljudstvo ščete zgoniti z Lendave, ki so se tu na domačoj zemlji rodili, da morete na njihovo mesto primorce naseliti. Pitamo, jeli zna za to vse g. civ. komisar, in kaj šče storiti proti tomi nasilstvi?

Vidonci. Zapelao nas je nadzornik od Grada. Ustanovo je prinasa „prekmursko kmečko stranko.“ Mi smo mislili, ka je naša krščanska kmečka zveza. Zato njemi zdaj naznanimo, ka nam je ne trebe, vsi vđ ž nje stopimo. Mi smo krščansko misleči možje, protivnika svoje vere ne bomo podpirali.

Hotiza. Pri nas so g. dr. Kočar nam. civ. komisar dali po malom hlapci zbobnjati sokolsko plesno veselico. Mi bi raj bili, če bi nam to dali zbobnjati, keliko peněz dobi mo nazaj zato, ka so nam ne pustili živine i svinj prek Müre odavati nego nas priti lili, ka smo je mogli fal té dati g. Benki, njihovomi pajdaši. Z piesi se krivici vüsta ne zamučijo, ta ešče med igrov kriči.

Prosečka ves. „Prekmurski Glasnik“ hodi k nam pa nema štampilnov gor niti zapisano ka je poštnina plačana. Kak je to? V Lendavi pa kda ne bilo štampilnov, Novine prek tjedna tm stavili. Je to ne podpiranje liberalne prekmurske kmečke stranke? Pa Novine, čeravno so vsaki petek že v Soboti i čeravno vsako soboto ide pošta naša do Mačkovec, vendar je skoro nikdar ne dobimo ešče v nedelo. Ka pomeni to? De dugo ešče to trpelo?

Skakovec. G. Zavrnik, živinozdravnik je spravo našemi g. župani, Kočar Matjaši, zato ka je prevzeo predsedništvo liberalne protikršćanske „prekmurske kmečke stranke,“ dovolenje, ka sme konje lifrati. Vsaka konjska glava je pri predsedništvu stranke toplo sprejeta.

Tak gučite? Gospod od agrarne reforme iz Soboti je na grdi način ošpotao Adrijančare. Gda so se tei pritožili, ka veliko družino majo, naj njim zato več zemlé dajo, njim je odgovoro, „zakaj mate teliko decé?“ Kakši guč je to? Je to za ednoga državnoga uradnika? Je to ne sramotenje roditelske dužnosti, podkápjanje svetosti zakona i podloge države? Pa to ščete vi gospod, naj država menje i ne več podložnikov ma? Kakša liberalna nesramnost. Gda je od duhovnikov guč, te vsikdar to kričite gospodje, zakaj se ne ženijo popi, ka nas več bo v državi, zdaj pa gda lačni krúha prosijo to odgovorite, „zakaj majo teliko decé?“ — Pa je ne nori guč bio, kda je ravno tem večšarom priporočao gospod od agrarne reforme, naj vsaki stariš po rojštvi dete na prag dene i če notri spadne, naj bo doma, če pa vö, naj je pošlje po sveti?! Pa ka če tú ne majo mesta, naj ido v Srbijo? — Adrijančarje so njemi prav odgovorili: Zakaj pa nedete vi v Srbijo? Ali zakaj ste ne na Kranjskom ostali? Nas gonite, ki smo tú rojeni? Vas so túdij zagvüšno na breg peležili po rojstvi da bi vidili veliki tao sveta i vas po njem zato zgonili, tak ste te prišli k nam.

Tolvajlja. V Dolencih na farofi so obleko i druge reči poropali, gda so teško bili betežni mati na Vogrskom zaprtoga g. plebanoša, mlajšega Klekl Jožefa.

„Prekmurski glasnik“ piše, ka so v M. Soboti ednoga prekmurskoga učitelja v „orištom“ djali, ka je v Šent Vidi endnomi svojem i tovariši penenze vkradno. V imeni prekmurski učitelov odklanjamo to laž, ka bi te človek bio gda prekmurski učiteo. To je ne prekmurski učiteo bio, nego te je bio učiteo g. šolskoga nadzornika Jurka, in njegove liberalne stranke, ki ga je imenüvalo za učitelja. Kak smo zvedili, te človek je meo izpit, egzamen trgovinske (kereskedelmi) šole pa so ga ta gospoda dnoak za učitelja imenüvali. Zdjaj vidimo, kama pridó naše verske šole i kakši bodo učitelji. Či do nam je ta gospoda imenüvala, a naše šolske stolce pa zametavala. Zastalno, ka či bi naši šolski stolci odeberali učitelje, ka takši nigdar nebi odebrali. To je za nas pálik samo čdna prilika, da se držimo tem bole pravic naših verskih šol in jih nikomi ne prepüstimo.

Bankovcov po 2 kroni davčni in poštna uradi neščo več jemati, šteri májo vekšo številko od 1200. Seveda da je potem trgovci túdi neščejo zeti. Ljudstvo v nevali za toga volo. Drobiša tak nega za dosta v prometi. Zakaj so pa te žigosali te bankovce? Te so dobri bili, a zdaj že ne! Palik čdna odredba brez glav. Zahtevamo, da se ta odredba kem hitreje razveljavi. Ali ka naj včnimó teda z temi bankovcami? Vej smo je od poštni in davčni uradov dobili!

Državnega uradnika. Štefančiča iz Dolnje Lendave so madžarski vojaki zadnjo nedelo v Kečkeši zgrabili. Posrečilo se ga je osloboditi, drugače bi jesti mogao madžarski ričet.

Shod kmečke zveze bo pri Sv. Šebeščani okt. 17.-ga povelikoj meši. Pridite katoličanci i evangeličanci.

Pošta.

Kikec M. Sv. Jürj. Če se za šolo kaj žele, more celi šolski stolec pod predsedništvom g. plebanoša to dokončati. Zvedavajočim. Radi bi znali, što je té odgovorni urednik „Prekmurskoga Glasnika“, liberalnoša sobočkoga lista? Tisti gospod je komin v Brumenovoj bauti v Soboti, v bauti tistoga Brumena, šteri je prle v Zadrugi bio, i kda se tam obogato, je lastno trgovino odoro, a to tak vsaki zna, je nikša krivica nej. Te gospod komin meri sobočko pamet v listi svojim čtevcem v lepoj Talánjijovoj (Temlin v Brezovec) prekmuršćimi z tem gospodom i drugimi gospodi komunisti liberalci vred.

Podpirajte Novine!

Nasl. Marton Kalmana
Jožef Toplak
železna trgovina
v DOLNJOJ LENDAVI.

Priporačam:

Oblijalo za lančare,
Portland cement,
Vapno na malo in na veliko
Koks in bukvenovogelje za
kovače.

Nizke cene!

Bauer Samuel, gostilničar v Črensovcih išče kúharico starejših let za svojo krčmo. Do 15. oktobra naj se kúharica zglati pri njem. Za plačo se pogodita.

51 | orala (plügov) prvovrstnega a amerianskega
2 | vinograda v svetovnoznanih ljutomerskih gorica
cah blizu Jeruzalema, in povrh 3 orale zemlje, se takoj proda. Gosposka hiša, klet, vinčarija, stiskalnica, cisterne, vse zidano, v najbolšem stani. Túdi dobre vinske posode okoli 4500 litrov, se proda istótam. Natančnejša pojasnila pri odvetniku dr. Marku Stajnko, Ljutomer.

Pozor! Pozor!

Glažovina v okna
1 kvadratmeter 200 kron.

Glaži za gostilne, lampaši
in porcelanska posoda
po najzmernejših cenah se dobi

pri MARKOVITS IVANI
veletrgovci z glažovinov in porcelanom

v Dolnjoi Lendavi
(Schwarz Arnoldova hiža.)

Ivan Kokot

trgovina z mešanim blagom

(nasproti cerkve)

Dolnja Lendava.

Priporočam svojo veliko zalogo različnoga tkaninskega blaga kakti:

Zefire, druke, šifon, kaper, satene, belo platno, cajge za moške in ženske, štofe i. t. d.

V zalogi zmerom karbid kak tudi drugo špecerejsko blago.

V zalogi galic, ličje, mašinsko olje, cement v lagvah po 200 kg. Dobiva se tudi kamena i zmenjena sol vse po najnižjih dnevnih cenah.

Točna podvorba.

Zmerne cene.

Portland cement

i vapno se dobi pri Bratina Vekoslavi v Križavcih pri Ljutomeri (Lotmerki). Oda on tudi benzinmotor (peč) z mlatilnicov (gümlom) za 13,000 koron.

Slike

za legitimacije izvršuju se v 10 minutah pri Eleki Schrantz

v D. Lendavi (prek od cerkvi.)

Edna Wiesevrste Wertheimkassa

in tri treverzi so taki na prodajo. Kje, se lahko pozve pri poštnom uradi v Beltincih.

Franc Seršen, trgovec v Ljutomeri pri cerkvi ma zmerom veliko zbiru lepoga i močnoga blaga za moške i ženske obleke, štere odava po najzmernejših cenah. Pri Seršeni se dobi tudi vsevrste svilo za mlinska sita (pajtine) po najnižšoj ceni.

Tisk: E. Baltrani Dolnja Lendava.

Máte 5 koron?

plačajte je za Novine. Blizajo se volitve, potrebne so krščanske Novine! Naročite si je. Do novoga leta samo 5 koron. Ki pa pošlje 10 koron, dobi ešče kalendar koj. Evangelizanci naročite si Novine.

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko Polje i Slovenske gorice r. z. z. o. z.

odáva: razne tkanine za moške i ženske obleke, vseh vrst začimbe, črevlje, usnje (leder), deske (blanje), stavbeni les (za cimpranje), poljedelske stroje (mašine).

Küpüje: pšenico, žito, kukorico, hajdino, proso, oves, kože, pač vse kmečke pridelke. Posreduje (pomaga küpiti) pri küpili vekših poljedelskih strojov, kak parnih mlatilnic (mašin za mlatiti), motorov i. t. d.

Pravico küpüvati i odavati zadrugi majo samo kotrige. Nove kotrige (člani) se sprijmejo v zadružnoj pisarni v Gornjoj Radgoni i pri vseh podržnicah.

Glavna trgovina i pisarna v Gornjoj Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeri (Lotmerki), Beltinci.